

III

(Alte acte)

SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

DECIZIA NR. 464/13/COL A AUTORITĂȚII AELS DE SUPRAVEGHERE

din 27 noiembrie 2013

de modificare, pentru a 91-a oară, a normelor de procedură și de fond privind ajutorul de stat, prin introducerea unui nou capitol privind aplicarea, de la 1 decembrie 2013, a normelor privind ajutorul de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Orientările din 2013 privind sectorul bancar”)

AUTORITATEA AELS DE SUPRAVEGHERE (DENUMITĂ ÎN CONTINUARE „AUTORITATEA”),

având în vedere articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție,

întrucât:

Autoritatea consideră necesară emiterea de orientări privind ajutorul de stat pentru a sprijini măsurile în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare.

În iulie 2013, Comisia Europeană a adoptat o comunicare privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar”) ⁽¹⁾.

Această comunicare este relevantă și pentru Spațiul Economic European.

Aplicarea uniformă a normelor SEE în materie de ajutoare de stat trebuie asigurată pe tot teritoriul Spațiului Economic European, în conformitate cu obiectivul de omogenitate stabilit la articolul 1 din Acordul privind SEE.

În conformitate cu punctul II din titlul „GENERALITĂȚI” de la pagina 11 din anexa XV la Acordul privind SEE, autoritatea, după consultarea Comisiei, trebuie să adopte acte corespunzătoare celor adoptate de Comisia Europeană.

Autoritatea a consultat pe această temă Comisia Europeană la 14 august 2013 și statele AELS, prin scrisori date la 14 noiembrie 2013,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Orientările privind ajutorul de stat se modifică prin introducerea unui nou capitol privind aplicarea, de la 1 decembrie 2013, a normelor privind ajutorul de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Orientările din 2013 privind sectorul bancar”).

Noul capitol este prevăzut în anexa la prezenta decizie.

⁽¹⁾ JO C 216, 30.7.2013, p. 1.

Articolul 2

Numai versiunea în limba engleză a prezentei decizii este autentică.

Adoptată la Bruxelles, 27 noiembrie 2013.

Pentru Autoritatea AELS de Supraveghere

Oda Helen SLETNES

Președinte

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Membru al Colegiului

ANEXĂ

PARTEA A VIII-A — NORME TEMPORARE ÎN CONTEXTUL CRIZEI FINANCIARE

Orientări privind aplicarea, de la 1 decembrie 2013, a normelor privind ajutorul de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Orientările din 2013 privind sectorul bancar”) ⁽¹⁾

1. INTRODUCERE

- (1) De la începerea crizei financiare mondiale, Autoritatea AELS de Supraveghere (denumită în continuare „autoritatea”) a adoptat cinci seturi de orientări („*Orientări privind criza*”), precum și orientări privind prelungirea pentru 2011 și 2012 ⁽²⁾. Acestea au oferit orientări detaliate privind criteriile referitoare la compatibilitatea ajutoarelor de stat din Spațiul Economic European (SEE) în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (b) din Acordul privind Spațiul Economic European („Acordul privind SEE”) pentru sectorul financiar în timpul crizei financiare.
- (2) *Orientările privind criza* constituie un cadru cuprinzător pentru acțiuni coordonate de sprijinire a sectorului financiar, astfel încât să se asigure stabilitatea financiară, limitându-se totodată denaturarea concurenței între bănci și între statele SEE. Acestea precizează condițiile de acces la ajutoarele de stat și cerințele care trebuie respectate pentru ca aceste ajutoare să fie considerate compatibile cu funcționarea Acordului privind SEE pe baza principiilor privind ajutoarele de stat prevăzute în acord. Prin intermediul *orientărilor privind criza*, normele în materie de ajutoare de stat care reglementează asistența publică acordată sectorului financiar au fost actualizate periodic atunci când s-a impus necesitatea adaptării acestora la evoluția crizei. Evoluțiile recente necesită o nouă actualizare a *orientărilor privind criza*.

Temei juridic

- (3) *Orientările privind criza*, precum și toate deciziile individuale privind măsurile și schemele de ajutor care intră în domeniul de aplicare al acestor orientări au fost adoptate în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (b) din Acordul privind SEE, care permite în mod excepțional acordarea de ajutoare pentru remedierea unei perturbări grave a economiei unui stat AELS.
- (4) S-au luat măsuri importante încă de la începutul crizei pentru a aborda dificultățile cu care se confruntă sectorul financiar. Evoluția crizei a impus necesitatea adaptării anumitor dispoziții prevăzute de cadrul privind ajutoarele de stat care reglementează salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, fără a exclude posibilitatea acestora de a avea acces, în mod excepțional, la măsuri importante de sprijin public. În ciuda acestei mobilizări excepționale a instrumentelor fiscale și monetare, care a contribuit la evitarea înrăutățirii crizei, redresarea economică este în continuare foarte fragilă și inegală în cadrul SEE. Sectoarele financiare din unele state SEE se confruntă cu noi provocări în ceea ce privește accesul la finanțarea la termen și calitatea activelor, provocate de recesiunea economică sau de scăderea gradului de îndatorare a sectorului public și privat. Există în continuare tensiuni pe piețele financiare și riscul de efecte colaterale negative pe scară mai largă.

(1) Prezentele orientări corespund Comunicării Comisiei Europene privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar”) (JO C 216, 30.7.2013, p. 1).

(2) Orientări privind aplicarea și interpretarea articolelor 61 și 62 din Acordul privind SEE și a articolului 1 din Protocolul nr. 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție („Orientările privind ajutorul de stat”), adoptate și emise de autoritate la 19 ianuarie 1994, publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO L 231, 3.9.1994, p. 1 și în suplimentul SEE nr. 32, 3.9.1994, p. 1). Orientările au fost modificate ultima dată la 23 octombrie 2013. Versiunea actualizată a *Orientărilor privind ajutorul de stat* este publicată pe site-ul web al autorității: <http://www.efitasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>. Partea VIII din *Orientările privind ajutoarele de stat* prevede normele temporare privind criza financiară în următorul set de *Orientări privind criza*:

1. aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare („*Orientările privind sectorul bancar*”) (JO L 17, 20.1.2011, p. 1 și suplimentul SEE nr. 3, 20.1.2011, p. 1);
2. recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare („*Orientările privind recapitalizarea*”), JO L 17, 20.1.2011, p. 1 și suplimentul SEE nr. 3, 20.1.2011, p. 1.
3. cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice („*Orientările privind cadrul temporar*”) (JO L 17, 20.1.2011, p. 1 și suplimentul SEE nr. 3, 20.1.2011, p. 1);
4. tratarea activelor depreciate în sectorul bancar din SEE („*Orientările privind activele depreciate*”) (JO L 23, 27.1.2011, p. 31 și suplimentul SEE nr. 4; 27.1.2011, p. 1);
5. restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat („*Orientările privind restructurarea*”) (JO L 282, 24.10.2013, p. 72 și suplimentul SEE nr. 58, 24.10.2013, p. 1).

Orientările privind criza financiară au fost prelunghite apoi de două ori: în 2011 („*Orientările din 2011 privind prelungirea*”) (JO L 332, 15.12.2011, p. 20 și suplimentul SEE nr. 67, 15.12.2011, p. 7), și în 2012 („*Orientările din 2012 privind prelungirea*”) (JO L 282, 24.10.2013, p. 72 și suplimentul SEE nr. 58, 24.10.2013, p. 1).

- (5) Persistența tensiunilor pe piețele datoriei suverane demonstrează cu tărie că piețele financiare sunt în continuare volatile. Nivelul ridicat de interconectare și interdependență din cadrul sectorului financiar din SEE generează în continuare pe piață preocupări legate de contagiune. Volatilitatea ridicată a piețelor financiare și incertitudinile în ceea ce privește perspectivele economice, precum și riscurile persistente de perturbare gravă a economiei statelor AELS provocate de această situație justifică menținerea, ca măsură de siguranță, a posibilității statelor AELS de a acorda, în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (b) din Acordul privind SEE, măsuri de sprijin pentru sectorul financiar în contextul crizei.
- (6) În aceste condiții de tensiuni persistente pe piețele financiare și dat fiind riscul de extindere a efectelor negative de contagiune, autoritatea consideră că cerințele privind aplicarea articolului 61 alineatul (3) litera (b) din Acordul privind SEE în ceea ce privește ajutoarele de stat în sectorul financiar sunt în continuare îndeplinite. Cu toate acestea, aplicarea derogării respective rămâne posibilă numai atât timp cât persistă situația de criză, creând astfel situații cu adevărat excepționale care pun în pericol stabilitatea financiară în general.

Stabilitatea financiară ca obiectiv general

- (7) În răspunsul la criza financiară și în *Orientările privind criza*, stabilitatea financiară a reprezentat obiectivul general al autorității, garantând, în același timp, limitarea la minimum a ajutoarelor de stat și a denaturărilor concurenței între bănci și între statele SEE. Stabilitatea financiară implică necesitatea de a preveni efectele negative majore de contagiune pentru restul sistemului bancar care ar putea decurge din falimentul unei instituții de credit, precum și necesitatea de a garanta că sistemul bancar în ansamblul său continuă să ofere împrumuturi suficiente pentru economia reală. Stabilitatea financiară își menține importanța majoră în evaluarea, de către autoritate, a ajutoarelor de stat pentru sectorul financiar în temeiul prezentelor orientări. Autoritatea efectuează evaluarea ținând seama de evoluția crizei de la o situație de perturbări grave, la nivel sistemic, către o situație caracterizată prin dificultăți economice mai importante în unele părți ale SEE, ceea ce generează un risc mai mare de fragmentare a pieței SEE.
- (8) Acest obiectiv general se reflectă nu numai în accesul băncilor aflate în dificultate la ajutoare de stat atunci când acest lucru este necesar pentru stabilitatea financiară, ci și în modul în care sunt evaluate planurile de restructurare. În acest sens, trebuie subliniat faptul că stabilitatea financiară nu poate fi asigurată în lipsa unui sector financiar sănătos. Prin urmare, planurile de majorare a capitalului trebuie evaluate în strânsă colaborare cu autoritatea de supraveghere competentă pentru a se asigura că viabilitatea poate fi restabilită într-un termen rezonabil și pe o bază solidă și durabilă. În caz contrar, instituția aflată în criză ar trebui să facă obiectul unei lichidări ordonate.
- (9) Cu toate acestea, atunci când aplică normele privind ajutoarele de stat în cazuri individuale, autoritatea ține seama de mediul macroeconomic care afectează atât viabilitatea băncilor, cât și necesitatea ca economia reală a unui anumit stat AELS să aibă în continuare acces la creditele oferite de un sector bancar sănătos. În evaluarea autorității cu privire la planurile de restructurare a băncilor, aceasta ține seama, în continuare, de particularitățile fiecărei instituții și ale fiecărui stat AELS. În special, autoritatea va efectua o evaluare proporțională a viabilității pe termen lung a băncilor în cazul cărora nevoia de ajutor de stat este provocată de criza datoriei suverane, fără a fi o consecință a asumării de riscuri excesive^(?), și va reflecta în evaluarea sa necesitatea de a menține condiții de concurență echitabile în cadrul SEE, ținând seama, în special, de evoluția repartizării sarcinilor în cadrul SEE.
- (10) În plus, în cazul în care este nevoie să se restructureze părți importante din sectorul financiar al unui stat AELS, autoritatea depune eforturi pentru a adopta o abordare coordonată în evaluarea sa cu privire la planurile de restructurare a băncilor individuale, astfel încât să ofere un răspuns la nivel sistemic. Autoritatea a adoptat această abordare mai ales pentru statele AELS care fac obiectul unui program de ajustare economică. Prin urmare, autoritatea ar trebui să țină seama în special de efectele agregate ale restructurării instituțiilor individuale la nivel sectorial (de exemplu, din perspectiva structurii pieței), precum și de efectele asupra economiei în ansamblul său, în special în ceea ce privește furnizarea corespunzătoare de credite pentru economia reală pe o bază solidă și durabilă.
- (11) De asemenea, în evaluarea sa privind repartizarea sarcinilor și măsurile de limitare a denaturării concurenței, autoritatea evaluează fezabilitatea măsurilor propuse, inclusiv a cesionărilor, și impactul acestora asupra structurii pieței și a barierelor la intrarea pe piață. În același timp, autoritatea trebuie să se asigure că soluțiile concepute pentru un caz anume sau într-un anumit stat AELS sunt coerente cu obiectivul de a preveni discrepanțele majore între statele SEE, care ar putea fragmenta și mai mult piața SEE și ar putea provoca instabilitate financiară, împiedicând redresarea în întregul SEE.

(?) A se vedea Orientările din 2011 privind prelungirea, punctul 14.

Evoluția cadrului de reglementare și necesitatea revizuirii orientărilor privind criza

- (12) Încă de la începutul crizei, Uniunea Europeană a efectuat o serie de modificări instituționale și de reglementare care vizează consolidarea rezistenței sectorului financiar și îmbunătățirea prevenirii, a gestionării și a soluționării crizelor bancare. Consiliul European a acceptat să ia și alte inițiative pentru a consolida baza uniunii economice și monetare prin crearea unei uniuni bancare, începând cu un mecanism unic de supraveghere și cu un mecanism unic de rezoluție pentru instituțiile de credit stabilite într-un stat membru al UE care participă la mecanismul unic de supraveghere. Statele membre ale UE au convenit, de asemenea, să instituie un mecanism de stabilitate prin intermediul căruia să poată fi acordate resurse financiare membrilor mecanismului și băncilor lor în caz de nevoie. La momentul adoptării acestor orientări nu se luase nicio decizie privind posibila implicare a statelor AELS din SEE la inițiativele de instituire a uniunii bancare. ⁽⁴⁾
- (13) În mod inevitabil, aceste măsuri sunt introduse progresiv, de exemplu pentru a permite intrarea în vigoare a legislației sau crearea fondurilor de rezoluție. Unele dintre acestea se limitează la zona euro. Între timp, diferențele din ce în ce mai pronunțate în ceea ce privește redresarea economiei pe teritoriul SEE, necesitatea de a reduce și consolida datoria publică și privată, precum și existența unor elemente de vulnerabilitate în sectorul financiar au generat tensiuni persistente pe piețele financiare și fragmentarea pieței SEE, asociată cu denaturări din ce în ce mai grave ale acesteia. Prin urmare, trebuie protejată integritatea pieței SEE, inclusiv prin consolidarea regimului ajutoarelor de stat. Adaptarea *Orientărilor privind criza* poate contribui la asigurarea unei treceri ușoare către viitorul regim în conformitate cu propunerea de directivă pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit ⁽⁵⁾ prin clarificarea normelor pentru piețe. *Orientările privind criza* adaptate pot asigura, de asemenea, o restructurare mai decisivă și repartizarea mai aprofundată a sarcinilor pentru toate băncile care primesc ajutoare de stat pe întreaga piață SEE.
- (14) Exercițarea controlului în materie de ajutoare de stat pentru sectorul financiar presupune, uneori, interacțiunea cu responsabilitățile autorităților de supraveghere din statele AELS. De exemplu, în anumite cazuri, autoritățile de supraveghere ar putea solicita ajustări ale anumitor aspecte, cum ar fi governanța corporativă și practicile de remunerare, care, pentru băncile ce beneficiază de ajutoare de stat, sunt adesea prevăzute și în planurile de restructurare. În astfel de cazuri, fără a aduce atingere competenței exclusive a autorității în materie de control al ajutoarelor de stat, este important să se asigure coordonarea dintre autoritate și autoritățile de supraveghere competente. Având în vedere evoluția mediului de reglementare și de supraveghere în SEE și, în special, în zona euro, autoritatea va colabora strâns, așa cum procedează deja, cu autoritățile de supraveghere pentru a asigura o interacțiune armonioasă între diferitele roluri și responsabilități ale tuturor autorităților implicate.

Repartizarea sarcinilor

- (15) *Orientările privind criza* precizează clar faptul că, chiar și în timpul crizei, principiile generale ale controlului ajutoarelor de stat continuă să fie aplicabile. În special, în vederea limitării denaturării concurenței între bănci și între statele SEE și pentru a evita hazardul moral, ajutorul ar trebui limitat la minimumul necesar, iar beneficiarul ajutorului ar trebui să aducă o contribuție proprie corespunzătoare la costurile de restructurare. Banca și deținătorii capitalului ei trebuie să contribuie cu propriile resurse la restructurarea acesteia în cel mai mare grad posibil ⁽⁶⁾. Sprijinul de stat ar trebui acordat în condiții care reprezintă o repartizare adecvată a sarcinilor între cei care au investit în bancă.
- (16) Încă de la începutul crizei, la examinarea compatibilității ajutoarelor acordate băncilor, autoritatea a solicitat cel puțin un grad minim de repartizare a sarcinilor în raport cu valoarea ajutorului primit de băncile respective, în special sub forma absorbirii pierderilor prin capitalul disponibil și a plății unei remunerări adecvate în schimbul intervențiilor statului. În plus, pentru a se preveni ieșirile de fonduri, autoritatea a introdus norme privind răscumpărarea instrumentelor hibride și interdicții de plată a cupoanelor și a dividendelor. Cu toate acestea, autoritatea nu a stabilit *ex ante* praguri pentru contribuțiile proprii sau alte cerințe suplimentare ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Inițiativele privind crearea uniunii bancare vizau în principal zona euro, întrucât membrii zonei euro dispun de mai multe instrumente comune, dar nu și de supraveghere comună. Statele membre ale UE din afara zonei euro vor avea însă posibilitatea de a participa la aceste inițiative, dacă doresc acest lucru. În momentul de față nu este clar în ce măsură statele membre ale UE din afara zonei euro pot decide să participe la aceste inițiative. În ceea ce privește statele AELS care fac parte din SEE, Grupul de lucru AELS privind serviciile financiare a urmărit cu mare interes evoluția situației din UE și a primit informații din partea UE în ceea ce privește uniunea bancară. Cu toate acestea, nu au avut loc până în prezent discuții privind o posibilă participare a statelor AELS.

⁽⁵⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a întreprinderilor de investiții din 6 iunie 2012, COM (2012) 280 final. Grupul de lucru AELS privind serviciile financiare urmărește îndeaproape evoluția situației în ceea ce privește UE. Se pare că această propunere poate fi considerată relevantă pentru SEE și, prin urmare, va fi probabil încorporată în Acordul privind SEE odată adoptată de UE.

⁽⁶⁾ A se vedea, de exemplu, *Orientările privind restructurarea*, punctul 22.

⁽⁷⁾ *Ibidem*, punctul 24.

- (17) În primele faze ale crizei, statele SEE nu depășeau, în general, cerințele minime stabilite de normele privind ajutoarele de stat în ceea ce privește repartizarea *ex ante* a sarcinilor, iar creditorii nu aveau obligația de a contribui la salvarea instituțiilor de credit din rațiuni de stabilitate financiară.
- (18) Cu toate acestea, criza datoriei suverane a arătat clar faptul că o astfel de politică nu putea asigura stabilitatea financiară pe termen lung, în special pentru statele SEE în care costul de salvare a băncilor le-a deteriorat semnificativ situația bugetară. Într-adevăr, unele statele SEE au trebuit să depășească cerințele minime impuse de normele privind ajutoarele de stat și să aplice, prin introducerea unor noi cadre juridice, cerințe mai stricte în ceea ce privește repartizarea *ex ante* a sarcinilor. Această evoluție a dus la diferențe între statele SEE în ceea ce privește abordarea repartizării sarcinilor, și anume între cele care s-au limitat la cerințele minime impuse de normele privind ajutoarele de stat și cele care au depășit aceste cerințe, solicitând recapitalizarea internă de către investitori sau creditorii. Aceste diferențe între statele SEE în ceea ce privește abordarea repartizării sarcinilor au dus la diferențe între costurile de finanțare de la o bancă la alta, în funcție de probabilitatea de recapitalizare internă, care depinde, la rândul său, de soliditatea situației bugetare a statului SEE. Aceste diferențe pun în pericol integritatea pieței SEE și riscă să aducă prejudicii concurenței echitabile pe care controlul ajutoarelor de stat urmărește să o protejeze.
- (19) Având în vedere evoluțiile prezentate mai sus, cerințele minime de repartizare a sarcinilor ar trebui înăsprite. Înainte de a se acorda unei bănci orice tip de ajutor de restructurare, fie că este vorba de recapitalizare sau de o măsură privind activele depreciate, ar trebui epuizate toate măsurile generatoare de capital, inclusiv conversia datoriei subordonate, cu condiția ca drepturile fundamentale să fie respectate și ca stabilitatea financiară să nu fie pusă în pericol. Dat fiind că orice ajutor de restructurare este necesar pentru a preveni eventualul faliment necontrolat al unei bănci, în vederea reducerii la minimum a ajutorului aceste măsuri de repartizare a sarcinilor ar trebui respectate indiferent de solvabilitatea inițială a băncii. Prin urmare, înainte de a acorda unei bănci ajutor de restructurare, statele AELS vor trebui să se asigure că acționarii băncii și deținătorii de acțiuni ordinare garantează aportul necesar sau creează cadrul juridic necesar pentru obținerea unei astfel de contribuții.
- (20) În principiu, aplicarea măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței depinde de gradul de repartizare a sarcinilor și ține seama, de asemenea, de evoluțiile nivelului de repartizare a sarcinilor în cazul băncilor care beneficiază de ajutor din întregul SEE. Dacă toate celelalte condiții rămân neschimbate, o mai bună repartizare a sarcinilor reduce, astfel, necesitatea de a prevedea măsuri de limitare a denaturării concurenței. În orice caz, măsurile de limitare a denaturării concurenței ar trebui să fie calibrate în așa fel încât să determine cât mai precis situația care s-ar fi produs pe piață în cazul în care, în lipsa ajutorului, beneficiarul ajutorului ar fi ieșit de pe piață.

O procedură eficace de restructurare și modernizarea în continuare a cadrului

- (21) Este necesar să se păstreze anumite facilități de sprijin pentru bănci în vederea limitării perturbărilor prelungite ale piețelor financiare, însă anumite proceduri și condiții ar trebui să fie îmbunătățite și dezvoltate în continuare. Este necesar, de asemenea, să se continue procesul de aliniere a cadrului juridic la evoluția pieței, care a început în iunie 2010 prin creșterea comisionului de garantare ⁽⁸⁾ și a continuat cu Orientările din 2011 privind prelungirea ⁽⁹⁾.
- (22) Orientările din 2008 privind sectorul bancar au permis statelor AELS să instituie scheme de salvare fără a exclude însă punerea la dispoziție a unor intervenții ad hoc. Având în vedere amploarea crizei și erodarea generală a încrederii în cadrul întregului sector financiar al SEE, care se manifestă, printre altele, printr-o epuizare a capacității pieței interbancare, autoritatea a decis că va aproba toate măsurile necesare întreprinse de statele AELS pentru a asigura stabilitatea sistemului financiar, inclusiv măsurile de salvare și schemele de recapitalizare. Aprobarea temporară a unor ajutoare de salvare, atât sub formă de garanții, cât și sub formă de recapitalizare și de măsuri privind activele depreciate a reușit să evite panica și să restabilească încrederea pe piață.
- (23) Cu toate acestea, în noile condiții de piață, nu mai este atât de necesar să se acorde măsuri structurale de salvare numai pe baza unei evaluări preliminare care pornește de la premisa că, practic, toate băncile trebuie salvate și care amână evaluarea aprofundată a planului de restructurare pentru o etapă ulterioară. Deși o astfel de abordare a contribuit la evitarea prăbușirii iremediabile a sectorului financiar în ansamblul său, eforturile de restructurare ale

⁽⁸⁾ A se vedea punctul 1.2 din Orientările privind cadrul temporar și referința din aceste orientări la documentul de lucru al DG Concurență din 30 aprilie 2010 intitulat „Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul schemelor de garanții publice privind datoria bancară emisă după 30 iunie 2010”.

⁽⁹⁾ Orientările impun obligația de a prezenta un plan de restructurare pentru toate băncile care beneficiază de sprijin din partea statului sub formă de capital sau sub formă de măsuri privind activele depreciate, indiferent de valoarea ajutorului.

beneficiarilor individuali au fost adesea întârziate. Acțiunile întreprinse cu întârziere în vederea soluționării problemelor băncilor au generat, în unele cazuri, costuri finale mai ridicate pentru contribuabili. Prezentele orientări stabilesc principiul conform căruia recapitalizarea și măsurile privind activele depreciate vor fi autorizate numai după ce a fost aprobat planul de restructurare a băncii. Această abordare garantează mai multă precizie în ceea ce privește calibrarea valorii ajutorului, identificarea și abordarea într-un stadiu incipient a surselor problemelor cu care se confruntă banca, precum și asigurarea stabilității financiare. Schemele de garantare vor rămâne în continuare disponibile pentru a furniza lichidități băncilor. Cu toate acestea, schemele de garantare pot fi utilizate numai ca un mijloc de a furniza lichidități băncilor care nu prezintă un deficit de capital, astfel cum este definit de autoritatea de supraveghere competentă ⁽¹⁰⁾.

- (24) Prezentele orientări indică adaptările necesare cu privire la parametrii de compatibilitate pe care trebuie să îi îndeplinească ajutoarele de stat acordate băncilor în contextul crizei financiare începând cu 1 decembrie 2013. În special, prezentele orientări:
- (a) înlocuiesc Orientările din 2008 privind sectorul bancar și oferă orientări cu privire la criteriile de compatibilitate aplicabile sprijinului sub formă de lichidități;
 - (b) adaptează și completează Orientările privind recapitalizarea și activele depreciate;
 - (c) completează Orientările privind restructurarea, oferind orientări mai detaliate privind repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și al creditorilor subordonați;
 - (d) stabilesc principiul conform căruia nicio recapitalizare sau o măsură de protecție a activelor nu poate fi acordată fără autorizarea prealabilă a unui plan de restructurare și propun o procedură pentru autorizarea permanentă a acestor măsuri;
 - (e) oferă orientări cu privire la cerințele de compatibilitate în cazul ajutoarelor pentru lichidare.

2. DOMENIUL DE APLICARE

- (25) Autoritatea va aplica principiile enunțate în prezentele orientări și în toate *Orientările privind criza* ⁽¹¹⁾, „instituțiilor de credit” (denumite și „bănci”) ⁽¹²⁾. Instituțiile de credit prezintă un grad ridicat de interconectare prin faptul că falimentul necontrolat al unei astfel de instituții poate avea un efect negativ puternic asupra întregului sistem financiar. Instituțiile de credit sunt sensibile la scăderile bruște ale nivelului de încredere care pot avea consecințe grave pentru lichiditățile și solvabilitatea acestora. Dificultățile cu care se confruntă o singură instituție complexă pot produce perturbări sistemice în sectorul financiar, care, la rândul lor, pot avea un impact negativ puternic asupra economiei în ansamblul său, de exemplu prin rolul jucat de instituțiile de credit în ceea ce privește acordarea de împrumuturi pentru economia reală, și ar putea pune în pericol, implicit, stabilitatea financiară.
- (26) Atunci când este necesar, autoritatea va aplica *mutatis mutandis* principiile enunțate în prezentele orientări și în toate *Orientările privind criza* în cazul societăților de asigurare în sensul articolului 6 din Directiva 73/239/CEE a Consiliului ⁽¹³⁾, al articolului 4 din Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁴⁾ sau al articolului 1 litera (b) din Directiva 98/78/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ „Autoritatea de supraveghere competentă” înseamnă orice autoritate națională competentă desemnată de statele SEE participante în conformitate cu Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (JO L 177, 30.6.2006, p. 1), astfel cum a fost adaptată la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 65/2008 a Comitetului mixt al SEE (JO L 257, 25.9.2008, p. 27 și suplimentul SEE nr. 58, 25.9.2008, p. 9) sau Banca Centrală Europeană în exercitarea sarcinilor de supraveghere care îi sunt conferite prin articolul 1 din propunerea Comisiei de regulament al Consiliului de atribuire a unor sarcini specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit pentru instituțiile de credit cu sediul într-un stat membru care participă la mecanismul unic de supraveghere. În ceea ce privește propunerea Comisiei privind un regulament al Consiliului menționată mai sus, Grupul de lucru AELS privind serviciile financiare urmărește îndeaproape evoluția situației din UE.

⁽¹¹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 2.

⁽¹²⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2006/48/CE, adaptată la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 65/2008 a Comitetului mixt al SEE (a se vedea nota de subsol 10 pentru referințele de publicare).

⁽¹³⁾ Prima directivă 73/239/CEE a Consiliului din 24 iulie 1973 de coordonare a actelor de putere de lege și actelor administrative privind inițierea și exercitarea activității de asigurare generală directă alta decât asigurarea de viață (JO L 228, 16.8.1973, p. 3), astfel cum a fost adaptată la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 78/2011 a Comitetului mixt al SEE (JO L 262, 6.10.2011, p. 45 și suplimentul SEE nr. 54, 6.10.2011, p. 57).

⁽¹⁴⁾ Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață (JO L 345, 19.12.2002, p. 1), astfel cum a fost adaptată la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 60/2004 a Comitetului mixt al SEE (JO L 277, 26.8.2004, p. 172 și suplimentul SEE nr. 43, 26.8.2004, p. 156).

⁽¹⁵⁾ Directiva 98/78/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 1998 privind supravegherea suplimentară a întreprinderilor de asigurare parte a unui grup de asigurare (JO L 330, 5.12.1998, p. 1), astfel cum a fost adaptată la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 95/1999 a Comitetului mixt al SEE din 16 iulie 1999 (JO L 296, 23.11.2000, p. 61 și suplimentul SEE nr. 55, 23.11.2000, p. 160).

- (27) În temeiul prezentelor orientări, vor fi examinate toate ajutoarele acordate acestor instituții care sunt înregistrate într-un stat AELS, inclusiv filialelor acestor instituții, și care desfășoară activități importante într-un stat AELS sau UE.

3. RECAPITALIZAREA ȘI MĂSURILE PRIVIND ACTIVELE DEPRECIATE

- (28) Recapitalizările și măsurile privind activele depreciate, inclusiv garanțiile pentru active, sunt în mod normal acordate pentru a acoperi un deficit de capital. În sensul prezentelor orientări, „deficit de capital” înseamnă un deficit de capital stabilit în urma unui exercițiu de capital, a unui test de rezistență, a unei evaluări a calității activelor sau a oricărui alt exercițiu echivalent desfășurat la nivelul SEE, al zonei euro sau la nivel național și care este confirmat, dacă este cazul, de autoritatea de supraveghere competentă. Un astfel de sprijin public are, în mod normal, un caracter permanent și nu poate fi suprimat cu ușurință.
- (29) Având în vedere caracterul practic ireversibil al acestor măsuri și implicațiile bugetare pentru statele AELS care le acordă și în lumina practicii decizionale a autorității în timpul crizei, autoritatea poate, în principiu, să autorizeze aceste măsuri numai după ce statul AELS în cauză demonstrează că au fost exploatate la maximum toate măsurile pentru ca aceste ajutoare să fie limitate la minimumul necesar. În acest scop, statele AELS sunt invitate să prezinte un plan de majorare a capitalului, înainte de prezentarea unui plan de restructurare sau ca parte integrantă a acestuia. Un plan de majorare a capitalului ar trebui să cuprindă, în special, măsuri de majorare a capitalului întreprinse de către bancă și eventuale măsuri de repartizare a sarcinilor în rândul acționarilor și al creditorilor subordonați ai băncii.
- (30) Un plan de majorare a capitalului, coroborat cu o evaluare aprofundată a calității activelor băncii și cu o evaluare a adecvării capitalului orientată spre viitor ar trebui să permită statului AELS, de comun acord cu autoritatea și cu autoritatea de supraveghere competentă, să stabilească exact deficitul de capital (rezidual) al unei bănci care trebuie să fie acoperit prin ajutoare de stat. Orice astfel de deficit de capital rezidual care trebuie acoperit prin ajutor de stat necesită prezentarea unui plan de restructurare.
- (31) Cu excepția cerințelor privind majorarea capitalului și repartizarea sarcinilor care trebuie incluse în planul de majorare a capitalului, astfel cum se prevede la punctele 32-34, care trebuie prezentat înainte de planul de restructurare sau ca parte integrantă a acestuia, planul de restructurare care implică ajutor de restructurare va face în continuare obiectul unei evaluări în temeiul Orientărilor privind restructurarea.

3.1. ABORDAREA UNUI DEFICIT DE CAPITAL — NOTIFICAREA PREALABILĂ ȘI NOTIFICAREA AJUTORULUI DE RESTRUCTURARE

- (32) De îndată ce a fost identificat un deficit de capital care este probabil să aibă ca rezultat o cerere de ajutor de stat, statul AELS în cauză ar trebui să pună în aplicare toate măsurile pentru reducerea la minimum a costurilor de remediere a deficitului respectiv. În acest scop, statele AELS sunt invitate să intre în contact cu autoritatea în vederea unei notificări prealabile. În cursul acestor contacte voluntare de notificare prealabilă, autoritatea va oferi statului membru respectiv asistență cu privire la modul în care să asigure compatibilitatea ajutorului de restructurare și, în special, cu privire la modul de punere în aplicare a cerințelor privind repartizarea sarcinilor în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. Notificarea prealabilă va avea la bază un plan de majorare a capitalului elaborat de statul AELS și de banca vizată și aprobat de autoritatea de supraveghere competentă. Acesta ar trebui:
- (a) să enumere măsurile de majorare a capitalului care vor fi întreprinse de bancă și (eventualele) măsuri de repartizare a sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați;
 - (b) să conțină garanții pentru evitarea ieșirii de fonduri din banca respectivă, care s-ar putea produce, de exemplu, dacă banca ar achiziționa participații în alte întreprinderi sau ar plăti dividende sau cupoane.
- (33) Statul AELS ar trebui să furnizeze metodologia detaliată și datele de intrare utilizate pentru a determina deficitul de capital, validate de către autoritatea de supraveghere competentă. Metodologia trebuie prezentată pe fiecare sector de activitate în parte.
- (34) După prezentarea planului de majorare a capitalului și după includerea rezultatelor obținute în urma evaluării calității activelor băncii și a unei evaluări a adecvării capitalului orientate spre viitor, statul AELS trebuie să stabilească deficitul de capital rezidual care trebuie acoperit prin ajutor de stat. Autoritatea va oferi statului AELS posibilitatea de a discuta planul de restructurare înainte de notificarea acestuia. Odată ce s-a ajuns la un acord privind planul de restructurare, statul AELS poate să notifice oficial acest plan. Autoritatea va autoriza orice recapitalizare sau măsură privind activele depreciate drept ajutor de restructurare numai după ce se ajunge la un acord privind planul de restructurare.

3.1.1. Măsurile de majorare a capitalului întreprinse de bancă

- (35) În cadrul planului de majorare a capitalului aprobat de autoritatea de supraveghere competentă, beneficiarul ar trebui să identifice și, în măsura posibilităților și fără a-și pune în pericol viabilitatea, să întreprindă toate măsurile de majorare a capitalului care pot fi puse în aplicare. Aceste măsuri ar trebui să cuprindă în special:
- (a) emisiunile de drepturi;
 - (b) conversia voluntară a titlurilor de creanțe subordonate în capitaluri proprii pe baza unor stimulente legate de riscuri;
 - (c) exerciții de gestionare a datoriilor care, în principiu, ar trebui să fie generatoare de capital în proporție de 100 % în cazul în care deficitul de capital nu poate fi acoperit în totalitate, ceea ce impune necesitatea acordării unui ajutor de stat;
 - (d) vânzări de active și de portofolii generatoare de capital;
 - (e) securitizarea portofoliilor pentru a genera capital din activități auxiliare;
 - (f) reținerea profiturilor;
 - (g) alte măsuri care reduc nevoile de capital.
- (36) În cazul în care se precizează că măsurile menționate în planul de majorare a capitalului nu pot fi puse în aplicare în termen de șase luni de la prezentarea planului, autoritatea se va consulta cu autoritatea de supraveghere competentă pentru a evalua dacă ar trebui să ia în considerare măsurile propuse drept măsuri de majorare a capitalului.
- (37) Conducerii băncii ar trebui să i se acorde stimulente pentru a efectua o restructurare aprofundată în timp util, reducând, astfel, la minimum necesitatea de a recurge la ajutoare de stat. În consecință, în cazul în care s-ar fi putut evita, în mod rezonabil, recurgerea la ajutoare de stat printr-o acțiune adecvată și în timp util a conducerii, orice entitate a cărei restructurare sau lichidare ordonată nu se poate efectua fără ajutor de stat ar trebui, în mod normal, să îl înlocuiască din funcție pe directorul executiv al băncii, precum și pe alți membri ai Consiliului de administrație, dacă este necesar.
- (38) Din aceleași motive, astfel de entități ar trebui să aplice politici de remunerare stricte pentru cadrele de conducere. Acest lucru necesită o plafonare a remunerării cadrelor de conducere combinată cu stimulente menite să asigure că banca își pune în aplicare planul de restructurare în conformitate cu obiectivele sale de viabilitate pe termen lung. Prin urmare, orice bancă beneficiară a unui ajutor de stat sub formă de recapitalizare sau de măsuri privind activele depreciate ar trebui să limiteze la un nivel corespunzător remunerația totală a personalului, inclusiv a membrilor Consiliului de administrație și a cadrelor superioare de conducere. Această plafonare a remunerației totale ar trebui să includă toate componentele fixe și variabile posibile, precum și pensiile și să fie conformă cu articolele 93 și 94 din Directiva UE privind cerințele de capital (CRD IV) ⁽¹⁶⁾.

Prin urmare, remunerația totală a acestor persoane nu poate depăși de 15 ori salariul mediu național în statul AELS în care este înregistrat beneficiarul ⁽¹⁷⁾ sau de 10 ori salariul mediu al angajaților băncii beneficiare.

Restricțiile privind remunerațiile trebuie să se aplice până la sfârșitul perioadei de restructurare sau până când banca rambursează ajutorul de stat, oricare dintre aceste date este prima.

- (39) Orice bancă beneficiară a unui ajutor de stat sub formă de recapitalizare sau de măsuri privind activele depreciate ar trebui, în principiu, să nu facă plăți compensatorii mai mari decât cele impuse prin lege sau prin contract.

3.1.2. Repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați

- (40) Sprijinul de stat poate crea un hazard moral și poate submina disciplina pieței. Pentru a reduce hazardul moral, ajutorul ar trebui acordat numai în condiții care implică o repartizare adecvată a sarcinilor între investitorii existenți.

⁽¹⁶⁾ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338). Acest act nu a fost încorporat în Acordul privind SEE.

⁽¹⁷⁾ Astfel cum sunt publicate de OCDE pe site-ul său internet în secțiunea „Salarii medii anuale” în termeni reali pentru ultimul an pentru care sunt disponibile date <http://stats.oecd.org/Index.aspx>.

- (41) Repartizarea adecvată a sarcinilor va implica, în mod normal, după ce pierderile vor fi absorbite mai întâi de capitalurile proprii, contribuții din partea deținătorilor de capital hibrid și a titularilor de creanțe subordonate. Deținătorii de capital hibrid și titularii de creanțe subordonate trebuie să contribuie la reducerea cât mai mult posibil a deficitului de capital. Aceste contribuții pot lua forma unei conversii în fonduri proprii de nivel 1 ⁽¹⁸⁾ sau a unei reduceri a valorii contabile a principalului instrumentelor. În orice caz, ieșirile de numerar de la beneficiar către deținătorii acestor titluri de valoare trebuie să fie evitate în măsura în care acest lucru este posibil din punct de vedere juridic.
- (42) Autoritatea nu va solicita contribuții din partea titularilor de creanțe cu rang prioritar (în special, depozite asigurate, depozite neasigurate, obligațiuni și toate celelalte creanțe cu rang prioritar) ca un element obligatoriu de repartizare a sarcinilor în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, indiferent dacă acest lucru se realizează prin conversia în capital sau prin reducerea valorii instrumentelor.
- (43) Dacă rata capitalului băncii care se confruntă cu deficitul de capital identificat rămâne mai mare decât rata minimă reglementată la nivelul SEE, în mod normal banca respectivă ar trebui să fie în măsură să își restabilească singură poziția financiară, în special prin intermediul măsurilor de majorare a capitalului menționate la punctul 35. În cazul în care nu există alte posibilități și nicio altă acțiune de supraveghere, cum ar fi măsurile de intervenție timpurie sau alte măsuri de remediere menite să acopere deficitul, iar această situație este confirmată de autoritatea de supraveghere sau de rezoluție competentă, datoria subordonată trebuie convertită în capital propriu, în principiu înainte de acordarea ajutorului de stat.
- (44) În cazul în care banca nu mai îndeplinește cerințele minime privind capitalul de reglementare, datoria subordonată trebuie să facă obiectul unei conversii sau al unei reduceri a valorii contabile, în principiu înainte de acordarea ajutorului de stat. Ajutorul de stat nu trebuie acordat înainte de contribuția deplină a capitalurilor proprii, a capitalului hibrid și a datoriei subordonate la acoperirea oricărei pierderi.
- (45) Se poate acorda o derogare de la cerințele prevăzute la punctele 43 și 44 atunci când punerea în aplicare a acestor măsuri ar pune în pericol stabilitatea financiară sau ar produce rezultate disproporționate. Această derogare s-a putea aplica în cazurile în care valoarea ajutorului care urmează să fie primit este mică în comparație cu activele ponderate la risc ale băncii și deficitul de capital a fost redus în mod semnificativ, în special prin măsurile de majorare a capitalului prevăzute la punctul 35. De asemenea, s-ar putea evita rezultatele disproporționate sau un risc pentru stabilitatea financiară prin reexaminarea ordinii în care sunt aplicate măsurile de acoperire a deficitului de capital.
- (46) În contextul punerii în aplicare a punctelor 43 și 44, ar trebui respectat principiul potrivit căruia niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat ⁽¹⁹⁾. Prin urmare, creditorii subordonați nu ar trebui să primească mai puțin din punct de vedere economic decât valoarea pe care ar fi avut-o instrumentele lor în cazul în care nu s-ar fi acordat niciun ajutor de stat.

3.1.3. Prevenirea ieșirilor de fonduri înainte de adoptarea unei decizii de restructurare

- (47) Pentru a limita ajutorul la minimumul necesar, trebuie prevenite ieșirile de fonduri cât mai devreme posibil. Prin urmare, din momentul în care nevoile de capital sunt cunoscute sau ar trebui să fie cunoscute de bancă, autoritatea consideră că banca ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a asigura retenția fondurilor de care dispune. În special, începând din acel moment, instituțiile care au identificat sau ar fi trebuit să identifice nevoile de capital:
- (a) nu au dreptul să plătească dividende pentru acțiuni sau cupoane pentru instrumentele de capital hibride (sau orice alt instrument pentru care plata cuponului este la libera apreciere a băncii);
 - (b) nu au dreptul să răscumpere nicio acțiune proprie sau să utilizeze instrumente de capital hibride pe parcursul perioadei de restructurare fără aprobarea prealabilă a autorității;
 - (c) nu au dreptul să răscumpere instrumentele de capital hibride, cu excepția cazului în care o astfel de măsură, eventual în combinație cu altele, permite instituției să absoarbă pe deplin deficitul de capital și se realizează la un nivel suficient de apropiat de nivelurile actuale ale pieței ⁽²⁰⁾ și la un preț care nu depășește cu mai mult de 10 % prețul pieței; orice răscumpărare este condiționată de aprobarea prealabilă a autorității;
 - (d) nu au dreptul să efectueze nicio tranzacție de gestionare a capitalului fără aprobarea prealabilă a autorității;
 - (e) nu au dreptul să aplice practici comerciale agresive;

⁽¹⁸⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 26 din Regulamentul (UE) No 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții (JO L 176 27.6.2013, p. 1). Pregătirea pentru încorporarea actului este în curs de desfășurare pentru AELS.

⁽¹⁹⁾ Acest lucru se poate realiza, de exemplu, prin constituirea unui holding. Dreptul de proprietate asupra băncii ar fi înregistrat în partea corespunzătoare activelor holdingului, în timp ce capitalurile proprii, instrumentele hibride și datoria subordonată existente în bancă înainte de intervențiile de acordare a ajutorului de stat constituie pasivele holdingului, respectând aceeași structură din punct de vedere al priorității ca cea existentă în bancă înainte de intervenție.

⁽²⁰⁾ De exemplu, în cazul în care răscumpărarea se realizează la un preț care este redus, în puncte procentuale, cu o valoare de două cifre în raport cu valoarea nominală a prețului pieței (sau, în absența unei piețe, în raport cu un indice al prețului pieței) pentru a genera profit sau în cazul în care răscumpărarea face parte dintr-un schimb care oferă instituției de credit un capital de calitate mai bună pentru a acoperi deficitul.

- (f) nu au dreptul să achiziționeze participații în nicio întreprindere, indiferent dacă aceasta se realizează sub forma unui transfer de active sau acțiuni. Această cerință nu se aplică în cazul: (i) achizițiilor care au loc în cursul normal al activităților bancare în contextul gestionării creanțelor existente față de firmele în dificultate; și (ii) achizițiilor de participații în întreprinderi, cu condiția ca prețul de achiziție să reprezinte sub 0,01 % din dimensiunea ultimului bilanț al instituției disponibil la momentul respectiv și ca totalul prețurilor de cumpărare plătite pentru toate achizițiile de acest tip care sunt efectuate din momentul respectiv și până la sfârșitul perioadei de restructurare să reprezinte sub 0,025 % din dimensiunea ultimului bilanț al instituției disponibil la momentul respectiv; (iii) achizițiilor unei întreprinderi, după obținerea aprobării autorității, în cazul în care acest lucru este necesar, în circumstanțe excepționale, pentru restaurarea stabilității financiare sau pentru asigurarea concurenței efective;
- (g) trebuie să se abțină de la orice publicitate care să facă trimitere la sprijinul acordat de stat și de la orice strategie comercială agresivă pe care nu ar fi aplicat-o în lipsa sprijinului acordat de statul AELS.
- (48) Întrucât trebuie să se asigure faptul că ajutorul este limitat la minimumul necesar, în cazul în care o bancă întreprinde acțiuni care nu respectă cerințele menționate la punctul 47 într-un moment în care nevoia de capital suplimentar ar fi trebuit să fie evidentă pentru o întreprindere bine gestionată, autoritatea va adăuga la cuantumul ajutorului, în scopul stabilirii măsurilor necesare pentru limitarea denaturării concurenței, o sumă echivalentă ieșirii de fonduri.

3.1.4. Acoperirea deficitului de capital rezidual prin ajutor de restructurare

- (49) În cazul în care rămâne un deficit de capital după ce au fost puse în aplicare măsurile de majorare a capitalului și de repartizare a sarcinilor, în principiu, acest deficit poate fi acoperit prin recapitalizare publică, prin măsuri privind activele depreciate sau printr-o combinație a celor două tipuri de intervenție. Pentru ca un astfel de ajutor să fie compatibil, trebuie să se prezinte autorității un plan de restructurare care să fie conform cu secțiunile relevante din *Orientările privind criza*.

3.2. AJUTORUL DE SALVARE SUB FORMĂ DE RECAPITALIZARE ȘI DE MĂSURI PRIVIND ACTIVELE DEPRECIATE

- (50) Odată ce autoritatea va începe să aplice principiile enunțate în prezentele orientări, statele membre AELS vor trebui să notifice autorității un plan de restructurare și să obțină aprobarea ajutorului de stat înainte de a lua orice măsură privind recapitalizarea sau activele depreciate. Cu toate acestea, autoritatea poate, în mod excepțional, să autorizeze statul AELS să acorde, cu titlu temporar, aceste măsuri sub formă de ajutor de salvare înainte de aprobarea unui plan de restructurare dacă aceste măsuri sunt necesare pentru a menține stabilitatea financiară. În cazul în care un stat AELS invocă această clauză de stabilitate financiară, autoritatea va solicita o analiză *ex ante* din partea autorității de supraveghere competente care să confirme că există un deficit actual (nu potențial) de capital, care ar obliga autoritatea de supraveghere să retragă imediat licența bancară a instituției dacă nu se întreprind măsurile respective. Mai mult, orice astfel de analiză va trebui să demonstreze că riscul excepțional la adresa stabilității financiare nu poate fi evitat cu ajutorul capitalurilor private într-un timp suficient de scurt sau prin orice altă măsură temporară cu efect mai puțin perturbator, cum ar fi o garanție de stat.
- (51) Orice măsură de salvare care intră în sfera de aplicare a punctului 50 trebuie să fie notificată autorității. Pentru a fi aprobată temporar de autoritate, o astfel de măsură trebuie să respecte normele privind remunerarea și repartizarea sarcinilor prevăzute în *Orientările privind recapitalizarea*, în *Orientările din 2011 privind prelungirea și, dacă este cazul, în Orientările privind activele depreciate*.
- (52) Mai mult, ajutorul de salvare sub formă de recapitalizare și de măsuri privind activele depreciate nu trebuie să împiedice respectarea cerințelor privind repartizarea sarcinilor instituite în prezentele orientări. Prin urmare, fie măsurile necesare de repartizare a sarcinilor trebuie puse în aplicare ca parte a ajutorului de salvare, fie recapitalizarea sau măsurile privind activele depreciate trebuie aplicate într-un mod care să permită punerea în aplicare *ex post* a măsurilor de repartizare a sarcinilor. Punerea în aplicare *ex post* poate fi realizată, de exemplu, prin recapitalizare pe baza capitalurilor proprii într-o formă cu rang prioritar față de capitalul și de titlurile de creanțe subordonate existente, fiind, în același timp, conformă cu cadrul de reglementare și de supraveghere aplicabil.
- (53) După autorizarea ajutorului de salvare, statul AELS trebuie să prezinte, în termen de două luni de la data deciziei de aprobare temporară a ajutorului, un plan de restructurare conform cu *Orientările privind restructurarea*. Planul de restructurare va fi evaluat pe baza Comunicării privind restructurarea, ținând seama de principiile de repartizare a sarcinilor descrise în prezentele orientări.

3.3. SCHEME DE RECAPITALIZARE ȘI DE RESTRUCTURARE A INSTITUȚIILOR MICI

- (54) Ajutorul acordat băncilor mici tinde să afecteze concurența într-o măsură mai mică decât ajutorul acordat băncilor mai mari. Din acest motiv și pentru a garanta un tratament administrativ proporțional, este adecvat să se permită o procedură simplificată în cazul băncilor mici, asigurându-se în același timp limitarea la minimum a denaturării concurenței. Prin urmare, autoritatea este dispusă să autorizeze schemele de recapitalizare și de restructurare a instituțiilor mici în cazurile în care acestea au un obiectiv clar și sunt limitate la o perioadă de șase luni, cu condiția să respecte principiile prevăzute în *Orientările privind criza* și, în special, cerințele în materie de repartizare a sarcinilor prevăzute în prezentele orientări. În plus, aplicarea acestor scheme trebuie limitată la băncile al căror bilanț total nu depășește 100 de milioane EUR. Suma bilanțurilor băncilor care beneficiază de ajutor în temeiul acestei scheme nu poate depăși 1,5 % din totalul activelor deținute de băncile respective pe piața internă a statului AELS în cauză.
- (55) Autoritatea va evalua toate aceste scheme pentru a verifica dacă acestea își îndeplinesc obiectivele și dacă sunt puse în aplicare în mod corect. În acest scop, statul AELS trebuie să prezinte un raport privind utilizarea schemei de ajutor la fiecare șase luni după autorizarea acesteia.

4. GARANȚII ȘI SPRIJIN SUB FORMĂ DE LICHIDITĂȚI ÎN AFARĂ DE LICHIDITĂȚILE FURNIZATE DE BANCA CENTRALĂ

- (56) Sprijinul sub formă de lichidități și garanțiile pentru pasive stabilizează temporar partea corespunzătoare pasivelor din bilanțul unei bănci. Prin urmare, spre deosebire de recapitalizare sau de măsurile privind activele depreciate a căror acordare trebuie să fie precedată, în principiu, de notificarea de către statul AELS în cauză a unui plan de restructurare și de aprobarea acestuia de către autoritate, garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități care urmează a fi acordate, după ce au fost aprobate temporar ca ajutor de salvare, pot fi notificate de statele AELS înainte de aprobarea unui plan de restructurare de către autoritate.
- (57) Garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități pot fi notificate autorității în mod individual. În plus, autoritatea poate autoriza, de asemenea, schemele prin care se acordă lichidități pentru o perioadă de cel mult șase luni.
- (58) Aceste scheme trebuie să fie limitate la băncile care nu au un deficit de capital. În cazul în care o bancă ce se confruntă cu un deficit de capital are nevoie urgentă de lichidități, trebuie transmisă autorității o notificare individuală ⁽²¹⁾. În astfel de circumstanțe, autoritatea va aplica mutatis mutandis procedura prevăzută la punctele 32-34, inclusiv cerința privind existența unui plan de restructurare sau de lichidare, cu excepția cazului în care ajutorul urmează să fie rambursat în termen de două luni.
- (59) Pentru a fi aprobate de autoritate, garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități trebuie să respecte următoarele cerințe:
- (a) garanțiile pot fi acordate numai pentru noile emisiuni de titluri de creanță cu rang prioritar ale instituțiilor de credit (datoriile subordonate sunt excluse);
 - (b) garanțiile pot fi acordate numai pentru titlurile de creanță ale căror scadențe se încadrează între trei luni și cinci ani (sau cel mult șapte ani în cazul obligațiunilor garantate). Garanțiile cu o scadență de peste trei ani trebuie, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător, să fie limitate la o treime din garanțiile în vigoare emise în favoarea unei anumite bănci;
 - (c) nivelul minim de remunerare a garanțiilor de stat trebuie să fie conform cu formula stabilită în Orientările din 2011 privind prelungirea;
 - (d) trebuie prezentat autorității un plan de restructurare în termen de două luni în cazul oricărei instituții de credit căreia i s-au acordat garanții pentru datorii noi sau pentru datorii reînnoite pentru care, la momentul acordării noii garanții, totalul garanțiilor în vigoare pentru pasive (inclusiv garanțiile acordate înainte de data la care se ia decizia respectivă) depășește atât un procent de 5 % din totalul pasivelor, cât și o sumă totală de 500 de milioane EUR;
 - (e) pentru orice instituție de credit în beneficiul căreia este executată garanția, trebuie prezentat un plan individual de restructurare sau de lichidare în termen de două luni de la data la care garanția a fost activată;
 - (f) beneficiarii garanțiilor și ai sprijinului sub formă de lichidități trebuie să se abțină de la orice publicitate care să facă trimitere la sprijinul acordat de stat și de la utilizarea oricărei strategii comerciale agresive pe care nu ar fi aplicat-o în lipsa sprijinului acordat de statul AELS.

⁽²¹⁾ Băncile care au primit deja un ajutor de salvare aprobat la data intrării în vigoare a prezentelor orientări, dar care nu au obținut încă o autorizare definitivă pentru ajutorul de restructurare pot beneficia de sprijin în cadrul unei scheme de ajutor pentru lichidități fără a fi necesară o notificare individuală.

- (60) Pentru schemele de garanții și de sprijin sub formă de lichidități, trebuie îndeplinite următoarele criterii suplimentare:
- (a) schema trebuie limitată la băncile care nu au un deficit de capital, iar această situație trebuie atestată de autoritatea de supraveghere competentă, în conformitate cu dispozițiile de la punctul 28;
 - (b) garanțiile cu o scadență de peste trei ani trebuie să fie limitate la o treime din totalul garanțiilor acordate unei anumite bănci;
 - (c) statele AELS trebuie să prezinte autorității rapoarte la fiecare trei luni cu privire la: (i) funcționarea schemei; (ii) emisiunile de titluri de creanță garantate; și (iii) comisioanele percepute efectiv;
 - (d) statele AELS trebuie să prezinte, în completarea rapoartelor privind funcționarea schemei, informațiile actualizate disponibile privind costul comparabil al emisiunilor de titluri de creanță negarantate (natura, volumul, ratingul, moneda).
- (61) În cazuri excepționale, pot fi aprobate și garanțiile care acoperă expunerile Băncii Europene de Investiții față de bănci în scopul reluării activității de creditare a economiei reale în țările care se confruntă cu perturbări grave ale condițiilor de împrumut în comparație cu media SEE. Atunci când evaluează aceste măsuri, autoritatea va examina, în special, dacă acestea nu conferă un avantaj necuvenit care ar putea, de exemplu, să contribuie la dezvoltarea altor activități comerciale ale băncilor respective. Aceste garanții pot acoperi numai o perioadă de cel mult șapte ani. În cazul în care sunt aprobate de autoritate, aceste garanții nu declanșează o obligație pentru banca respectivă de a prezenta un plan de restructurare.

5. FURNIZAREA DE LICHIDITĂȚI DE CĂTRE BĂNCILE CENTRALE ȘI INTERVENȚIA SCHEMELOR DE GARANTARE A DEPOZITELOR ȘI A FONDURILOR DE REZOLUȚIE

- (62) Activitățile curente ale băncilor centrale legate de politica monetară, cum ar fi operațiunile de piață deschisă și facilitățile permanente, nu fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat. Sprijinul acordat în mod specific unei anumite instituții de credit (denumit în mod curent „asistență de urgență privind lichiditatea”) poate constitui un ajutor, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții ⁽²²⁾:
- (a) instituția de credit se confruntă temporar cu o lipsă de lichidități, dar este solvabilă în momentul acordării lichidităților care are loc în situații excepționale și nu face parte dintr-un pachet mai mare de măsuri de ajutor;
 - (b) facilitatea este integral asigurată printr-o garanție reală la care se aplică marjele de ajustare adecvate, în funcție de calitatea acesteia și de valoarea de piață;
 - (c) banca centrală percepe beneficiarului dobânzi de penalizare;
 - (d) măsura se ia la inițiativa băncii centrale și, mai ales, nu este susținută printr-o contragarantă din partea statului.
- (63) Intervențiile fondurilor de garantare a depozitelor pentru rambursarea deponenților în conformitate cu obligațiile impuse statelor AELS în temeiul Directivei 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²³⁾ nu constituie ajutoare de stat ⁽²⁴⁾. Cu toate acestea, utilizarea fondurilor respective sau a unor fonduri similare pentru a contribui la restructurarea instituțiilor de credit poate constitui ajutor de stat. Fondurile respective pot proveni din sectorul privat, însă acestea pot constitui un ajutor în măsura în care intră în sfera de control a statului, care este răspunzător pentru decizia privind aplicarea fondurilor ⁽²⁵⁾. Autoritatea va evalua compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate sub forma unor astfel de intervenții în temeiul prezentelor orientări.
- (64) Ajutoarele de stat sub formă de intervenții ale unui fond de rezoluție vor fi analizate în temeiul prezentelor orientări pentru a evalua compatibilitatea acestora cu Acordul privind SEE.

6. CONSIDERAȚII SPECIFICE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE AJUTORUL PENTRU LICHIDARE

6.1. PRINCIPII GENERALE

- (65) Statele AELS ar trebui să încurajeze ieșirea de pe piață a operatorilor neviabili, permițând în același timp ca procesul de ieșire să se desfășoare în mod ordonat pentru a se menține stabilitatea financiară. Lichidarea ordonată a unei instituții de credit aflate în dificultate ar trebui să fie întotdeauna luată în considerare atunci când instituția nu poate, în mod credibil, să își restabilească viabilitatea pe termen lung.

⁽²²⁾ În astfel de cazuri, măsurile vor fi evaluate ulterior ca parte din planul de restructurare.

⁽²³⁾ Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind sistemele de garantare a depozitelor (JO L 135, 31.5.1994, p. 5), astfel cum se face referire la capitolul II punctul (ii) subpunctul 19a din Anexa IX la Acordul privind SEE.

⁽²⁴⁾ A se vedea, prin analogie, cauza T-351/02, Deutsche Bahn/Comisia, Rec., 2006, p. II-1047, punctul 114, precum și cauza C-460/07, Puffer, Rep., 2009, p. I-3251, punctul 70.

⁽²⁵⁾ A se vedea schema daneză de lichidare („Danish winding up scheme”), JO C 312, 17.11.2010, p. 5.

- (66) Autoritatea recunoaște că, date fiind particularitățile instituțiilor de credit și în lipsa unor mecanisme care să permită rezoluția instituțiilor de credit fără a pune în pericol stabilitatea financiară, s-ar putea să nu fie posibilă lichidarea unei instituții de credit urmând procedurile de insolvență obișnuite. Din acest motiv, măsurile de stat pentru sprijinirea lichidării instituțiilor de credit aflate în criză pot fi considerate ajutor compatibil, sub rezerva respectării cerinței specificate la punctul 44.
- (67) Obiectivul lichidării ordonate trebuie să fie încetarea activității instituției de credit aflate în dificultate pe o perioadă de timp limitată. Acest obiectiv presupune că nu poate fi realizată nicio nouă activitate care implică părți terțe. Cu toate acestea, nu se interzice desfășurarea activităților existente, în cazul în care acest lucru reduce costurile de lichidare. În plus, obiectivul lichidării trebuie să fie, în cea mai mare măsură posibilă, vânzarea unor părți ale societății sau ale activelor printr-un proces concurențial. Procedura de lichidare ordonată impune ca veniturile generate de orice vânzare de active să contribuie la costurile de lichidare.
- (68) Statele AELS pot alege mai multe instrumente pentru organizarea lichidării instituțiilor de credit aflate în dificultate. Orice măsură de ajutor de stat pusă în aplicare pentru a sprijini o astfel de lichidare trebuie să respecte principiile prevăzute la punctele 69-82.

6.2. CONDIȚIILE PENTRU AUTORIZAREA AJUTORULUI DE LICHIDARE

- (69) Statele AELS trebuie să prezinte un plan pentru lichidarea ordonată a instituției de credit.
- (70) Autoritatea va evalua compatibilitatea măsurilor de ajutor care urmează să fie puse în aplicare în vederea soluționării situației instituțiilor de credit pe baza aceluși criterii, aplicate *mutatis mutandis*, ca și cele pentru ajutorul de restructurare stabilite în secțiunile 2, 3 și 4 din Orientările privind restructurarea.
- (71) Caracterul special al lichidării ordonate impune luarea în considerare a aspectelor prezentate la punctele 72-78.

6.2.1. Limitarea costurilor de lichidare

- (72) Statele AELS ar trebui să demonstreze că ajutorul îi permite instituției de credit să facă obiectul unei lichidări efective ordonate, limitând, în același timp, valoarea ajutorului la minimumul necesar pentru a menține instituția pe linia de plutire în timpul lichidării în vederea îndeplinirii obiectivului urmărit și respectând cerințele privind repartizarea sarcinilor prevăzute în prezentele orientări.

6.2.2. Limitarea denaturării concurenței

- (73) Pentru a se evita denaturările excesive ale concurenței, faza de lichidare ar trebui să se limiteze la perioada strict necesară pentru realizarea lichidării ordonate.
- (74) Atât timp cât instituția de credit beneficiară își continuă activitatea, aceasta nu are voie să concureze în mod activ pe piață sau să desfășoare activități noi. Funcționarea instituției trebuie, în principiu, să se limiteze la continuarea și la finalizarea activităților în curs pentru clienții existenți. Orice nouă activitate cu clienții existenți trebuie să se limiteze la modificarea clauzelor contractelor existente și la restructurarea împrumuturilor existente, cu condiția ca astfel de modificări să îmbunătățească valoarea actuală netă a activului respectiv.
- (75) Politica tarifară aplicată de instituția de credit care urmează să fie lichidată trebuie să fie concepută astfel încât să îi încurajeze pe clienți să găsească alternative mai atractive.
- (76) În cazul în care este necesară o licență bancară, de exemplu pentru o „bancă rea” sau pentru o instituție temporară creată cu unicul scop al lichidării ordonate a unei instituții de credit („bancă-punte”), aceasta ar trebui să se limiteze la activitățile strict necesare pentru lichidare. Licența bancară ar trebui retrasă cât mai repede de către autoritatea de supraveghere competentă.

6.2.3. Repartizarea sarcinilor

- (77) În contextul lichidării ordonate, trebuie să se acorde atenție minimizării hazardului moral, în special prin evitarea acordării de ajutor suplimentar în beneficiul acționarilor și al titularilor de creanțe subordonate. Prin urmare, creanțele acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate nu trebuie să fie transferate către nicio activitate economică în curs.
- (78) Secțiunile 3.1.2 și 3.1.3 trebuie respectate *mutatis mutandis*.

6.3. VÂNZAREA UNEI INSTITUȚII DE CREDIT ÎN CURSUL PROCEDURII DE LICHIDARE ORDONATĂ

- (79) Vânzarea unei instituții de credit în cursul unei proceduri de lichidare ordonată poate cuprinde elemente de ajutor de stat în favoarea cumpărătorului, cu excepția cazului în care vânzarea este organizată printr-o procedură concurențială de ofertare deschisă și necondiționată și activele sunt vândute ofertantului care oferă cel mai mare preț. Astfel de proceduri concurențiale de ofertare ar trebui să permită, dacă este cazul, vânzarea unor părți din instituție unor ofertanți diferiți.
- (80) În special, pentru a stabili dacă există elemente de ajutor în favoarea cumpărătorului instituției de credit sau a unor părți din aceasta, autoritatea va examina dacă:
- (a) procesul de vânzare este deschis, necondiționat și nediscriminatoriu;
 - (b) vânzarea are loc în condițiile pieței;
 - (c) instituția de credit sau guvernul, în funcție de structura aleasă, maximizează prețul de vânzare al activelor și pasivelor în cauză.
- (81) Atunci când constată că s-a acordat un ajutor cumpărătorului, autoritatea va evalua separat compatibilitatea acestui ajutor.
- (82) În cazul în care ajutorul este acordat unei activități economice care urmează să fie vândută (spre deosebire de ajutorul în favoarea cumpărătorului activității respective), compatibilitatea unui astfel de ajutor va face obiectul unei examinări individuale în lumina prezentelor orientări. În cazul în care procesul de lichidare duce la vânzarea unei entități economice care deține o cotă de piață semnificativă, autoritatea va evalua necesitatea adoptării de măsuri destinate să limiteze denaturarea concurenței provocată de ajutorul acordat entității economice respective și va verifica viabilitatea entității rezultate în urma vânzării. În cadrul evaluării viabilității, autoritatea va lua în considerare în mod corespunzător dimensiunea și puterea cumpărătorului în raport cu dimensiunea și puterea activității achiziționate.

6.4. CONDIȚII PENTRU AUTORIZAREA SCHEMELOR DE LICHIDARE ORDONATĂ

- (83) Punerea în aplicare de către statele AELS a unor regimuri menite să răspundă problemelor instituțiilor de credit aflate în dificultate poate include posibilitatea de a acorda ajutoare pentru a asigura lichidarea ordonată a instituțiilor de credit aflate în dificultate, limitând, în același timp, efectele de contagiune negative asupra sectorului în cauză și asupra economiei în ansamblul său.
- (84) Autoritatea consideră că schemele de ajutor pentru lichidarea instituțiilor de credit de dimensiuni limitate ⁽²⁶⁾ pot fi aprobate, cu condiția ca acestea să fie bine concepute astfel încât să asigure respectarea cerințelor privind repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și al titularilor de creanțe subordonate prevăzute la punctul 44 și să elimine hazardul moral și alte probleme de concurență.
- (85) Compatibilitatea unei astfel de scheme va fi evaluată în lumina condițiilor prevăzute în secțiunea 3. Prin urmare, atunci când notifică o schemă autorității, statele AELS trebuie să furnizeze informații detaliate cu privire la procesul și la condițiile în care se realizează intervențiile în favoarea instituțiilor beneficiare.
- (86) Având în vedere că amploarea denaturării concurenței poate varia în funcție de natura instituției beneficiare și de poziția acesteia pe piață, ar putea fi necesară o evaluare individuală pentru a se asigura că procesul nu duce la denaturări nejustificate ale concurenței. Prin urmare, măsurile de ajutor acordate în cadrul unei scheme aprobate în favoarea instituțiilor de credit care dețin active cu o valoare totală de peste 3 000 de milioane EUR trebuie notificate individual spre aprobare.

6.5. MONITORIZARE

- (87) Statele AELS trebuie să prezinte rapoarte periodice, cel puțin o dată pe an, cu privire la funcționarea oricărei scheme autorizate în conformitate cu secțiunea 6.4. Aceste rapoarte trebuie să conțină, de asemenea, informații privind fiecare instituție de credit care face obiectul unei lichidări în conformitate cu secțiunea 6.4.
- (88) Pentru a permite autorității să monitorizeze evoluția procesului de lichidare ordonată și impactul acestuia asupra concurenței, statele AELS trebuie să prezinte rapoarte periodice (cel puțin o dată pe an) cu privire la evoluțiile procesului de lichidare pentru fiecare bancă în curs de lichidare, precum și un raport final la sfârșitul procedurii de lichidare. În anumite cazuri, poate fi numit un administrator însărcinat cu monitorizarea, un administrator însărcinat cu cesionarea sau ambii pentru a asigura respectarea condițiilor și a obligațiilor care stau la baza autorizării ajutorului.

⁽²⁶⁾ A se vedea, de exemplu, N 407/2010, Schema daneză pentru lichidarea băncilor („Danish winding-up scheme for banks”) (JO C 312, 17.11.2010, p. 7).

7. DATA APLICĂRII ȘI DURATA

- (89) Autoritatea va aplica principiile enunțate în prezentele orientări de la 1 decembrie 2013.
- (90) Notificările înregistrate de autoritate înainte de 1 decembrie 2013 vor fi examinate în temeiul criteriilor în vigoare în momentul notificării.
- (91) Autoritatea va examina compatibilitatea cu Acordul privind SEE a oricărui ajutor acordat fără autorizația sa și care, în consecință, încalcă articolul 1 alineatul (3) din partea I a Protocolului nr. 3 la Acordul între statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție, în temeiul prezentelor orientări, dacă ajutorul respectiv sau o parte a acestuia se acordă după publicarea prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și în suplimentul SEE la acesta.
- (92) În toate celelalte cazuri, autoritatea va efectua examinarea pe baza *Orientărilor privind criza* în vigoare la momentul acordării ajutorului.
- (93) Autoritatea va revizui prezentele orientări, după cum consideră necesar, în special pentru a ține seama de modificările condițiilor de piață sau ale mediului de reglementare care pot afecta normele stabilite de aceasta.
- (94) Orientările din 2008 privind sectorul bancar sunt retrase cu efect de la 30 noiembrie 2013.
- (95) Punctul 47 și anexa 5 la Orientările privind activele depreciate sunt retrase.
- (96) Orientările privind restructurarea se adaptează după cum urmează:

La punctul 4, prima teză se înlocuiește cu următorul text: „Atunci când o instituție financiară a beneficiat de ajutor de stat, statul AELS în cauză trebuie să prezinte un plan de restructurare în vederea confirmării sau restabilirii viabilității pe termen lung a băncilor individuale fără să se bazeze pe ajutoare de stat.”

Nota de subsol 6 legată de punctul 4 este retrasă.

Punctul 7 a treia liniuță se înlocuiește cu următorul text: „Autoritatea va aplica principiul de bază al repartizării adecvate a sarcinilor între statele membre și băncile beneficiare, ținând cont de situația de ansamblu a sectorului financiar.”

Punctul 8 este retras.

La nota de subsol 28 legată de punctul 21, prima teză se înlocuiește cu următorul text: „A se vedea secțiunea 6 din Orientările din 2013 privind sectorul bancar.”

Punctul 25 se înlocuiește cu următorul text: „Orice derogare de la o repartizare corespunzătoare a sarcinilor *ex ante*, care ar fi putut fi acordată în mod excepțional înainte de aprobarea unui plan de restructurare din motive legate de stabilitatea financiară, trebuie compensată printr-o mai mare contribuție într-o etapă ulterioară a restructurării, de exemplu sub forma unor clauze de recuperare (*claw-back*) și/sau printr-o restructurare mai amplă, inclusiv măsuri suplimentare de limitare a denaturării concurenței.”
